

UCHWAŁA NR 1580/20
Zarządu Województwa Świętokrzyskiego
z dnia 22 stycznia 2020 r.

w sprawie rozpatrzenia petycji złożonej przez Przewodniczącego Rady Miasta Kielce w sprawie niezwłocznego podjęcia prac nad aktualizacją Programu ochrony powietrza oraz opracowania projektu uchwały w sprawie wprowadzenia na obszarze Kielc ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.

Na podstawie art. 10 ust. 1, art. 13 ust. 1, art. 15 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz.U. 2018, poz. 870) w związku z art. 238 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018, poz. 2096 z późn. zm.) uchwala się, co następuje:

§1

Zarząd Województwa Świętokrzyskiego uwzględnia petycję w części dot. zakazu spalania paliw stałych w celach grzewczych oraz podłączania budynków do istniejącej sieci ciepłowniczej, wniesioną przez Przewodniczącego Rady Miasta Kielce w sprawie niezwłocznego podjęcia prac nad aktualizacją Programu ochrony powietrza oraz opracowania projektu uchwały w sprawie wprowadzenia na obszarze Kielc ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw. Uzasadnienie stanowiska Zarządu Województwa Świętokrzyskiego stanowi załącznik nr 1.

§2

Uchwała wraz z uzasadnieniem podlega doręczeniu Przewodniczącemu Rady Miasta Kielce, Urząd Miasta Kielce, Rynek 1, 25-303 Kielce.

§3

Wykonanie uchwały powierza się Marszałkowi Województwa Świętokrzyskiego.

§4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Marszałek Województwa

Andrzej Bętkowski

Uzasadnienie

W dniu 27 listopada 2019 r. do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego wpłynęła petycja w postaci rezolucji podjętej przez Radę Miasta Kielce, w przedmiocie:

1. niezwłocznego podjęcia prac nad aktualizacją Programu ochrony powietrza, w związku z upływem terminu, o którym mowa w art. 91 ust. 9c ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska;
2. opracowania projektu uchwały w sprawie wprowadzenia na obszarze Kielc ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, o której mowa w art. 96 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska.

W tym przedmiocie Rada Miasta Kielce postuluje wprowadzenie do treści uchwały następujących zapisów:

- 1) Całkowity zakaz spalania paliw stałych w celach grzewczych, z wyjątkiem obszarów, na których brak jest technicznej możliwości podłączenia do sieci gazowej lub miejskiej sieci ciepłowniczej.
- 2) Na obszarach, na których brak jest technicznej możliwości podłączenia do sieci gazowej lub miejskiej sieci ciepłowniczej należy dopuścić wyłącznie eksploatację kotłów CO spełniających wymogi określone w załączniku II ust. 1 rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1189 z dnia 28 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla kotłów na paliwo stałe; ponadto, instalacje na paliwa stałe powinny być sukcesywnie wycofywane z eksploatacji w miarę postępującego poszerzania dostępu do sieci gazowej lub miejskiej sieci ciepłowniczej.
- 3) Korzystanie z kominków i innych miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń opalanych paliwami stałymi powinno zostać dopuszczone tylko w celach rekreacyjnych i pod warunkiem spełniania przez te urządzenia wymagań w zakresie sezonowej efektywności energetycznej i emisji zanieczyszczeń, określonych w załączniku II ust. 1 i 2 rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1185 z dnia 24 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwo stałe.
- 4) W instalacjach, o których mowa w pkt 2, dopuścić należy wyłącznie stosowanie paliw spełniających wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Energii z dnia 27 września 2018 r. w sprawie wymagań jakościowych dla paliw stałych oraz biomasę o wilgotności w stanie roboczym nie większej niż 20%; w przypadku instalacji, o których mowa w pkt. 3, dopuścić należy wyłącznie spalanie biomasy o wilgotności w stanie roboczym nie większej niż 20%.
- 5) Terminy rozpoczęcia stosowania uchwały w stosunku do instalacji oddanych do eksploatacji przed wejściem w życie należy określić następująco:
 - a) w odniesieniu do instalacji, o których mowa w pkt 2 należy dążyć do niezwłocznej eliminacji kotłów niespełniających co najmniej wymogów klasy 3 według normy PN-EN 303-5:2012;
 - b) w odniesieniu do instalacji, o których mowa w pkt 3, ze względu na ich rekreacyjny charakter, zapisy uchwały należy stosować bezpośrednio od chwili jej wejścia w życie, z ewentualnym pozostawieniem *vacatio legis* dla celów edukacji i informowania społeczeństwa, jednakże okres ten nie powinien upływać później niż z końcem najbliższego okresu grzewczego.

W odpowiedzi Zarząd Województwa Świętokrzyskiego wskazuje, że:

1. Obecnie obowiązujący program ochrony powietrza został przyjęty uchwałą nr XVII/248/15 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 27 listopada 2015 r. w sprawie określenia „Aktualizacji Programu ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego wraz z planem działań krótkoterminowych” (Dz.U.W.Św. poz. 3890 z 11 grudnia 2015 r.), który został opracowany na podstawie art. 91 ust. 9c ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (POŚ). Dokumentem tym zostały zaktualizowane dwa wcześniejsze programy:

- Program ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego: Część A – strefa miasto Kielce – ze względu na przekroczenia pyłu PM10, pyłu PM2,5 i benzo(a)pirenu, Część B – strefa świętokrzyska – ze względu na przekroczenia pyłu PM10 i benzo(a)pirenu, Część C – strefa świętokrzyska – ze względu na przekroczenia ozonu, przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego nr XIII/234/11 z dnia 14 listopada 2011 r. oraz
- Program ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego – strefa świętokrzyska – ze względu na przekroczenia pyłu PM2,5 wraz z planem działań krótkoterminowych, przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego nr XXV/429/12 z dnia 26 listopada 2012 r.

Art. 91 ust. 9c ustawy POŚ stanowi, iż w przypadku stref, dla których programy ochrony powietrza zostały uchwalone, a poziomy dopuszczalne lub docelowe lub pułap stężenia ekspozycji są przekraczane w kolejnych latach, zarząd województwa jest obowiązany opracować projekt aktualizacji programu w terminie 3 lat od dnia wejścia w życie uchwały sejmiku województwa w sprawie programu ochrony powietrza, określając w nim działania ochronne dla grup ludności wrażliwych na przekroczenie, obejmujących w szczególności osoby starsze i dzieci. Przepisy ustawy POŚ nie określają aktualizowania programu już poddanego aktualizacji.

Natomiast, w związku ze zmianą z dnia 13 czerwca 2019 r. przepisów ustawy POŚ, które nakładają na zarząd województwa obowiązek opracowania programu ochrony powietrza na podstawie oceny poziomów substancji w powietrzu za 2018 r., Zarząd Województwa Świętokrzyskiego przystąpił do opracowania kolejnego projektu programu. Planuje się, że projekt ten będzie poddany opiniowaniu przez samorządy województwa po przyjęciu przez Zarząd Województwa w miesiącu marcu 2020 r.

2. Z uwagi na wejście w życie nowelizacji ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2019 poz. 51), która daje możliwość współfinansowania gminnych przedsięwzięć z funduszu termomodernizacyjnego, pod warunkiem obowiązywania na terenie gminy „uchwały antysmogowej”, Zarząd Województwa Świętokrzyskiego przystąpił do opracowania projektu uchwały wprowadzającej ograniczenia lub zakazy w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw. O zamiarze tym Pan Kamil Suchański – Przewodniczący Rady Miasta Kielce został poinformowany pismem znak OWŚ-III.7013.27.2019 z dnia 5 marca 2019 r.

W dniu 25 kwietnia 2019 r. Zarząd Województwa Świętokrzyskiego powołał Zespół ekspertów złożony z przedstawicieli Urzędu Marszałkowskiego, przedstawicieli miast i gmin, w tym miasta Kielce oraz Powiatu Kieleckiego, naukowców, Izby Gospodarczej Sprzedawców Polskiego Węgla, Miejskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej, Elektrociepłowni Kielce, Wojewódzkiego i Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, który przy współpracy Krakowskiego i Polskiego Alarmu Smogowego oraz przedstawiciela PGNiG wypracował założenia projektu uchwały w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa świętokrzyskiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw. Informacja o możliwości zapoznania się

z założeniami do projektu uchwały wprowadzającej ograniczenia lub zakazy w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw oraz wniesieniu ewentualnych uwag, w związku z przystąpieniem przez Zarząd Województwa do opracowania projektu uchwały ukazała się w lokalnej prasie i na tablicy ogłoszeń tut. Urzędu w dniu 19 lipca 2019 r. W ustawowym terminie nie wpłynęły do Zarządu z Miasta Kielce żadne uwagi.

Na podstawie wypracowanych założeń został przygotowany projekt uchwały Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa świętokrzyskiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw. Projekt ten został przyjęty przez Zarząd Województwa w dniu 4 września 2019 r., a następnie, w terminie 5 września do 7 października 2019 r., poddany opiniowaniu przez samorządy, konsultacjom ze Świętokrzyską Radą Działalności Pożytku Publicznego oraz organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami. W ustalonym terminie wpłynęły opinie oraz uwagi, które zostały rozpatrzone przez Zarząd Województwa. Uzupełniony o uwzględnione uwagi projekt uchwały w sprawie wprowadzenia ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, w dniu 7 listopada 2019 r. został skierowany do ponownego opiniowania do właściwych miejscowo wójtów, burmistrzów lub prezydentów miast i starostów oraz konsultacji ze Świętokrzyską Radą Działalności Pożytku Publicznego, organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami. Termin na nadsyłanie ewentualnych uwag i opinii wyznaczony był do dnia 9 grudnia 2019 r. W jednym i drugim przypadku do Zarządu Województwa wpłynęły uwagi zgłoszone przez Prezydenta Miasta Kielce, przy czym żadna z nich nie dotyczyła postulatów wysnutych przez Radę Miasta Kielce.

Jednocześnie należy zauważyć, że pkt 1) z postulowanych przez Radę Miasta Kielce zapisów w całości znajduje się w przedmiotowym projekcie dokumentu, jednakże dotyczy budynków nowo budowanych. Planuje się jednak wprowadzenie zakazu eksploatacji instalacji na paliwo stałe we wszystkich budynkach, jeśli istnieje możliwość przyłączenia ich do sieci gazowej lub ciepłowniczej.

Postulat zawarty w pkt 2) jest niczym innym jak powieleniem obowiązujących przepisów. Od dnia 1 stycznia 2020 roku nie jest możliwe wprowadzanie do obrotu i do użytkowania kotłów na paliwo stałe innych niż spełniające wymogi dotyczące ekoprojektu dla kotłów na paliwo stałe, które określono w załączniku II do rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1189 z dnia 28 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla kotłów na paliwo stałe. Natomiast zapisy dot. podłączania budynków do sukcesywnie poszerzanego dostępu do sieci ciepłowniczej lub sieci gazowej będą konsumowane w najnowszym projekcie uchwały, w którym planuje się wprowadzenie zakazu eksploatacji instalacji na paliwo stałe we wszystkich budynkach, jeśli istnieje możliwość przyłączenia ich do sieci gazowej lub ciepłowniczej.

To samo dotyczy pkt 3) postulatu, do którego odnoszą się przepisy określone w ust. 1 i 2 załącznika II do rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1185 z dnia 24 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwo stałe, wg których od 1 stycznia 2022 r. nie będzie możliwe wprowadzanie do obrotu i do użytkowania miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwo stałe innych niż spełniających wymagania dotyczące ekoprojektu według ww. rozporządzenia. Ponadto przypomnieć należy, że w obowiązującym na terenie województwa świętokrzyskiego programie ochrony powietrza zawarto zapis dotyczący czasowego zakazu palenia w kominkach, jeżeli nie stanowią one jedyne źródła ogrzewania mieszkań, jeżeli ogłoszony zostanie Alarm II stopnia – w przypadku wystąpienia przekroczenia poziomu alarmowego stężeń pyłu PM10 lub ozonu. W obecnie

opracowywanym projekcie proponuje się wprowadzenie takiego zakazu już podczas ogłoszenia ostrzeżenia dotyczącego ryzyka lub przekroczenia poziomów dopuszczalnych lub docelowych substancji w powietrzu.

Odnosząc się do postulatu zawartego w pkt 4) należy wspomnieć, że ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska daje zarządowi województwa możliwość określenia w projekcie uchwały rodzaju lub jakości paliw dopuszczonych do stosowania lub których stosowanie jest zakazane na danym obszarze. Z tego prawa skorzystał Zarząd Województwa Świętokrzyskiego przyjmując bardziej restrykcyjne zapisy, aniżeli znajdujące się w rozporządzeniu Ministra Energii z dnia 27 września 2018 r. w sprawie wymagań jakościowych dla paliw stałych.

Jeśli chodzi o terminy proponowane w pkt 5) petycji, należy zaznaczyć, że w procedowanym projekcie uchwały zawarte są terminy obowiązywania wymagań dla instalacji niespełniających i spełniających poszczególne klasy wymogów w zakresie sprawności cieplnej i emisji zanieczyszczeń dla poszczególnych klas według normy PN-EN 303-5:2012 oraz dla miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń.